

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова
Протокол № 2 від 27.02. 2026 р.

Голова Дубовий О.М.

ПОЛОЖЕННЯ

**про присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам
вищої освіти в Національному університеті
кораблебудування імені адмірала Макарова**

Введено в дію наказом ректора
№ 90 від 13.03.2026 р.

Ректор Трушляков

Миколаїв 2026

Обговорено та схвалено на засіданні методичної ради НУК (протокол № 2 від 25.02.2026 року) Положення про присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

Укладачі: О.І. Стріхар, доктор педагогічних наук, професор; Л.С. Аристова, кандидат педагогічних наук, доцент.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі – Положення) є нормативним документом, що регулює процедури присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) здобувачам вищої освіти у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (далі – Університет).

1.2. Положення розроблене відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. №2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» від 23.04.2024 р. №3642-IX, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування національної системи кваліфікацій» від 01.04.2022 р. №2179-IX, Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341, Порядку присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту», Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 р. №686, професійних стандартів, затверджених відповідно до Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. №373, та оприлюднених відповідно до Положення про Реєстр кваліфікацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 р. № 620, стандартів вищої освіти, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України, Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова, Положення про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова.

1.3. Відповідно до чинного законодавства, Університет має право присвоювати професійні кваліфікації здобувачам вищої освіти, якщо така можливість передбачена освітньою програмою.

1.4. Це Положення поширюється на осіб, які:

- навчаються в Університеті за освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);
- переведені з інших закладів вищої освіти на відповідні програми, за якими передбачено присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);
- здійснили переведення всередині Університету на освітню програму з передбаченим присвоєнням професійної(их) кваліфікації(й);

- поновлення на навчання на таку програму.

1.5. Процедура присвоєння професійної кваліфікації здійснюється на основі чинних нормативно-правових актів, внутрішніх документів Університету, державних стандартів вищої освіти, відповідних професійних стандартів. У процесі забезпечується дотримання принципів валідності, об'єктивності, прозорості, академічної доброчесності, неупередженості та суб'єктності.

1.6. У цьому Положенні терміни «професійна кваліфікація» та «часткова професійна кваліфікація» використовуються у значенні, визначеному Законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Поняття «присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти за результатами опанування освітніх програм» розглядається як процедура підтвердження відповідності обсягу набутих компетентностей здобувача вищої освіти, який успішно виконав вимоги освітньої програми.

II. ВИМОГИ ДО ОСВІТНІХ ПРОГРАМ, ЗА ЯКИМИ ПЕРЕДБАЧЕНО ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ

2.1. У Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова присвоєння професійних кваліфікацій здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства як у разі наявності затвердженого професійного стандарту, так і за відсутності такого – за умови погодження з Національним агентством кваліфікацій.

2.2. Розроблення та затвердження освітніх програм, що включають професійні кваліфікації, відбувається відповідно до внутрішніх процедур Університету з урахуванням положень професійних стандартів або, за їх відсутності, кваліфікаційних характеристик.

2.3. Програми, що передбачають присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), мають забезпечувати відповідність встановленим професійним стандартам. У разі відсутності професійного стандарту цілі освітньої програми, компетентності та результати навчання повинні бути релевантними професійній(им) кваліфікації(ям) й відповідати кваліфікаційним вимогам, що визначені законодавством, кваліфікаційними характеристиками професії, відомостями з Міжнародної стандартної класифікації професій (International Standard Classification of Occupations – ISCO).

2.4. Назви освітніх програм у межах спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, визначаються згідно зі стандартами вищої освіти. Назви інших освітніх програм встановлюються Університетом та можуть містити ключові слова предметної області спеціальності (спеціалізації, предметної спеціальності) або міждисциплінарної предметної області, а також професійної(их) кваліфікації(й) у разі її(х) присвоєння.

2.5. Відомості про присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) зазначаються у профілях освітніх програм. Назви кваліфікацій повинні відповідати формулюванням у професійних стандартах або (у разі їх відсутності) назвам професій і кодам відповідно до чинного Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», узгодженого з ISCO-08. Гарант і робоча група з розробки (перегляду) освітньої програми формулюють її цілі з урахуванням вимог професійного стандарту, а також повинні забезпечити виконання його вимог належним змістом підготовки, контрольними заходами, атестацією тощо.

2.6. Університет присвоює професійну(і) кваліфікацію(ї) здобувачам відповідного освітнього рівня, за умови що:

- освітня програма містить чітко сформульовані цілі, компетентності й результати навчання, що дають підстави для присвоєння визначеної(их) освітньою програмою професійної(их) кваліфікації(й) та враховують вимоги професійного стандарту або відповідних кваліфікаційних характеристик у разі його відсутності;
- передбачає проходження здобувачами практичної підготовки в реальних умовах відповідної професійної діяльності. Здобувач повинен пройти практику з виконанням завдань, що відповідають трудовим функціям професійного стандарту, в обсязі не менше 6 кредитів ЄКТС для присвоєння повної професійної кваліфікації та не менше 3 кредитів ЄКТС для присвоєння часткової професійної кваліфікації;
- включає освітні компоненти, які забезпечують формування компетентностей та результатів навчання, передбачених професійним стандартом, або відповідними кваліфікаційними характеристиками у разі його відсутності, що дають підстави для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), зазначеної(их) в освітній програмі.

Освітня програма повинна містити форму атестації, що дозволяє перевірити рівень формування програмних результатів навчання.

2.7. Повна професійна кваліфікація може бути присвоєна лише за умови відповідності освітньої програми повному обсягу вимог професійного стандарту (або кваліфікаційної характеристики, якщо стандарт відсутній). У разі присвоєння часткової професійної кваліфікації в освітній програмі зазначається інформація про те, яку саме трудову(і) функцію(ї), визначену(і) професійним стандартом або відповідними кваліфікаційними характеристиками у разі його відсутності, може здійснювати випускник цієї освітньої програми.

2.8. Цілі освітньої програми (компетентності, результати навчання), необхідні для присвоєння професійної кваліфікації, можуть досягатися здобувачами шляхом визнання результатів навчання, здобутих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

2.9. Освітня програма, зокрема міждисциплінарна, може передбачати можливість присвоєння додаткових професійних кваліфікацій, що формуються за рахунок її вибірових освітніх компонентів.

2.10. Здобувач вищої освіти може отримати за однією освітньою програмою не більше ніж дві повні професійні кваліфікації.

2.11. Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) у разі відсутності професійного стандарту може здійснюватися Університетом за погодженням із Національним агентством кваліфікацій у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. №1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту».

III. УМОВИ ТА ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ

3.1. Професійна кваліфікація присвоюється здобувачу вищої освіти за таких умов:

- повне виконання вимог освітньої програми, яка передбачає присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), та індивідуального навчального плану;
- опанування теоретичним матеріалом відповідно до вимог освітньої програми, що дає змогу здобути компетентності, необхідні для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), та досягти відповідних результатів навчання;
- проходження практичної підготовки в реальних умовах професійної діяльності, що закріплює та поглиблює набуті компетентності та результати навчання відповідно до цілей освітньої програми в обсягах, необхідних для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й);
- успішна атестація, що проводиться у формах, визначених відповідною освітньою програмою, з метою встановлення відповідності набутих особою компетентностей і досягнутих результатів навчання вимогам цієї освітньої програми, що дає підстави для присвоєння професійної(их) кваліфікації(й).

3.2. Результати атестації є підставою для присвоєння або відмови у присвоєнні професійної(их) кваліфікації(й). Атестація передбачає встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми, в тому числі в частині присвоєння професійної(их) кваліфікації(й). Програма атестації повинна повною мірою охоплювати цілі освітньої програми, визначені компетентності та результати навчання, що уможлиблює присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), мати обґрунтований порядок і критерії оцінювання результатів навчання, бути оприлюдненою та доступною для здобувачів вищої освіти. Атестація здобувачів також включає атестацію у формі

єдиного державного кваліфікаційного іспиту для тих спеціальностей, які визначені постановою Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 р. № 497.

3.3. Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) здійснюється на підставі рішення Атестаційної комісії. Усі рішення комісії фіксуються у відповідних протоколах. Відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова до складу екзаменаційної комісії, яка за підсумками атестації присвоює здобувачам вищої освіти професійну(і) кваліфікацію(ї), додатково можуть входити делеговані, відповідно до укладених угод про співпрацю, представники територіальних/галузевих представницьких органів роботодавців, визнаних фахівців з відповідних галузей підготовки та спеціальностей.

3.4. На підставі рішення Атестаційної комісії, здобувачеві вищої освіти, який виконав усі вимоги освітньої програми та індивідуального навчального плану й отримав позитивну оцінку під час атестації, за поданням декана/директора, наказом ректора університету присуджується відповідний ступінь вищої освіти та присвоюється відповідна освітня й професійна(і) кваліфікація(ї).

3.5. Інформація про присвоєну професійну(і) кваліфікацію(ї) вноситься до документа про здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

3.6. У разі отримання здобувачем незадовільної оцінки під час атестації або неявки на засідання Атестаційної комісії без наявності поважних причин, здобувач підлягає відрахуванню з Університету на підставі невиконання індивідуального навчального плану (в частині підсумкової атестації).

3.7. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння професійної(их) кваліфікації(й), може бути скасовано Університетом у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо відповідно до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2021 р. № 897.

IV. ПОРЯДОК ПОГОДЖЕННЯ ПРИСВОЄННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ У РАЗІ ВІДСУТНОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ

4.1. Присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) у разі відсутності професійного стандарту може здійснюватися Університетом за погодженням із Агентством у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2024 р. № 1223 «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту».

4.2. Обов'язковою умовою погодження професійної(их) кваліфікації(й) є наявність листа (листів) роботодавців та/або їх об'єднань, які долучаються до

процесу оцінки змісту освітньої програми щодо достатнього обсягу формування необхідних професійних компетентностей для присвоєння професійної кваліфікації, про потребу у професійній кваліфікації на ринку праці на національному та/або регіональному рівні. Також робоча група з розробки (оновлення) освітньої програми готує характеристику (зміст) професійної кваліфікації за формою, визначеною Порядком присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення про присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова розглядає та затверджує Вчена рада Університету.

5.2. Зміни та доповнення до Положення про присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова вносяться у порядку, передбаченому п. 5.1 цього Положення.